

Jednotematyczne badanie świadomości i zachowań ekologicznych mieszkańców Polski

JAKOŚĆ POWIETRZA

RAPORT Z BADANIA

Listopad 2020 r.

3	Informacje o projekcie
5	Metodologia i struktura próby
10	Wyniki badania
23	Omówienie wyników

INFORMACJE O PROJEKCIE

cel badania	Poznanie stanu wiedzy, poziomu świadomości, postaw mieszkańców Polski względem jakości powietrza
próba	Reprezentatywna próba mieszkańców Polski n=1005
metodologia	Badanie zrealizowano metodą CATI
realizacja	Listopad 2020 r.
wykonawca	PBS sp. z o.o.

METODOLOGIA I STRUKTURA PRÓBY

Jednotematyczne badanie świadomości i zachowań ekologicznych zostało zrealizowane w dniach 16 – 17 listopada za pomocą techniki **CATI (ang. Computer Assisted Telephone Interview)**, czyli wywiadów telefonicznych wspomaganych komputerowo.

Ogólnopolska próba badanych w wieku 15 lat i więcej została dobrana losowo i jest reprezentatywna ze względu na zmienne demograficzne, takie jak: płeć, wiek i miejsce zamieszkania (wielkość miejscowości i województwo). Maksymalny błąd szacowania dla próby losowej liczącej 1000 osób wynosi +/- 3,1%.

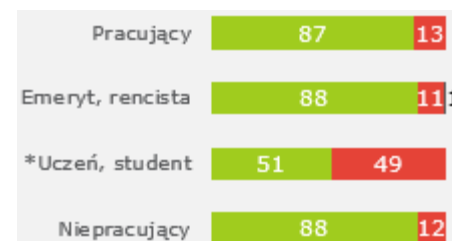
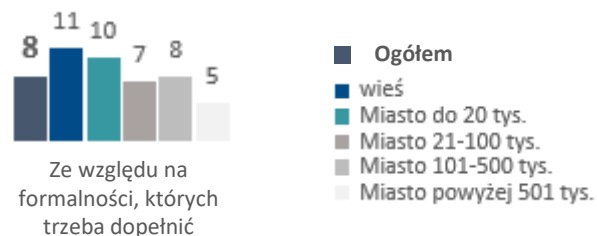
Dane procentowe prezentują wyniki ważone, liczebności – nieważone. Procedurze ważenia nie zostały poddane pytania z metryczki.

Główne wyniki badania są prezentowane również w podziale na pytania z metryczki. Zaprezentowano istotne podziały, a slajdy z tymi podziałami zostały odpowiednio opisane.

Ze względu na zaokrąglenia wartości po przecinku, w niektórych przypadkach dane na wykresach mogą nie sumować się do 100%, 99,9% czy 100,1%.

Na każdym slajdzie znajduje się treść i numer pytania z kwestionariusza, rodzaj pytania, a także opis próby i ewentualne informacje dodatkowe.

Przykładowe wykresy z porównaniem wyników

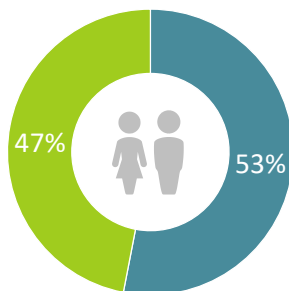
Wykorzystane oznaczenia

Nawiązanie do kolejnego pytania

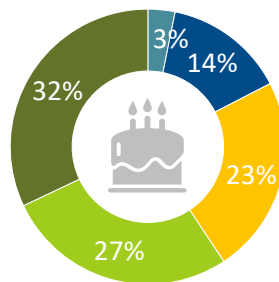

płeć

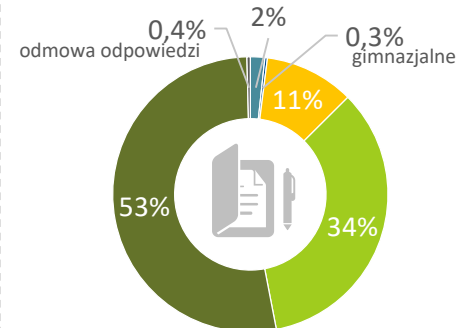
- kobieta
- mężczyzna

wiek

- 15 – 24 lat
- 25 – 34 lat
- 35 – 44 lat
- 45 – 59 lat
- 60 i więcej lat

wykształcenie

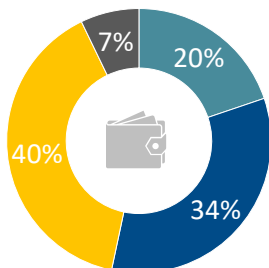
- podstawowe
- gimnazjalne
- zasadnicze zawodowe
- średnie i pomaturalne
- wyższe
- odmowa odpowiedzi

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1005.

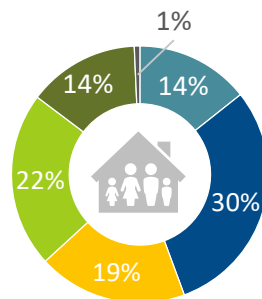

przeciętny całkowity dochód na 1 członka rodziny (netto)

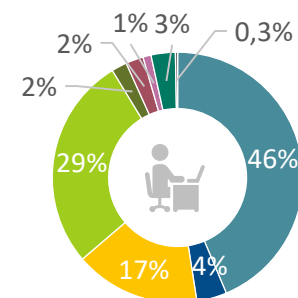
- do 1500 zł
- 1501-2500 zł
- powyżej 2500 zł
- odmowa odpowiedzi

wielkość gospodarstwa domowego

- Mieszkam sam(a)
- 2 osoby
- 3 osoby
- 4 osoby
- 5 i więcej osób
- odmowa odpowiedzi

sytuacja zawodowa

- Praca na etacie
- Praca na umowę zlecenie/dzieło
- Własna działalność gospodarcza
- Emeryt, rencista
- Uczeń, student
- Bezrobotny
- Urlop macierzyński/wychowawczy
- Nie pracuję – inny powód
- odmowa odpowiedzi

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1005.

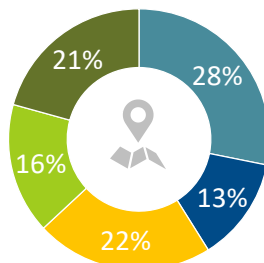

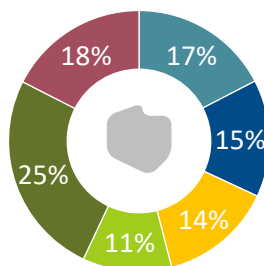
wielkość miejscowości

- wieś
- miasto do 19 tys.
- miasto 20-99 tys.
- miasto 100-500 tys.
- miasto powyżej 500 tys.

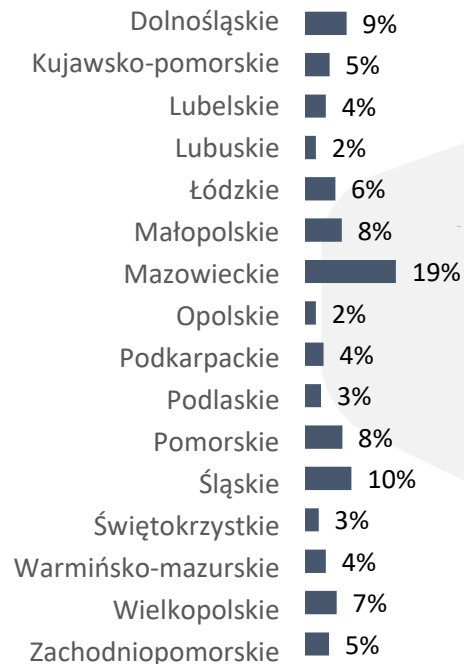

region

- północny
- wschodni
- północno - zachodni
- południowo - zachodni
- centralny
- południowy

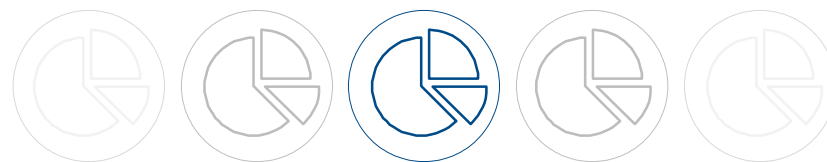

województwo

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1005.

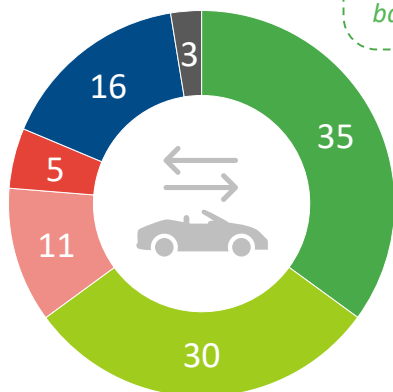
WYNIKI BADANIA

B1. Czy był(a)by Pan(i) skłonny zastąpić własny samochód na rzecz bardziej ekologicznego (elektrycznego) w celu ograniczenia zanieczyszczenia powietrza w Pana(i) mieście?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

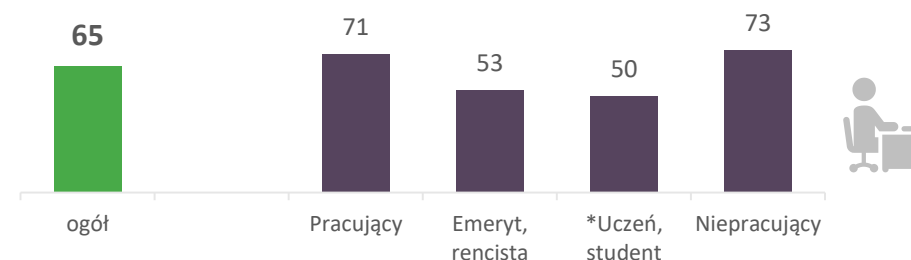
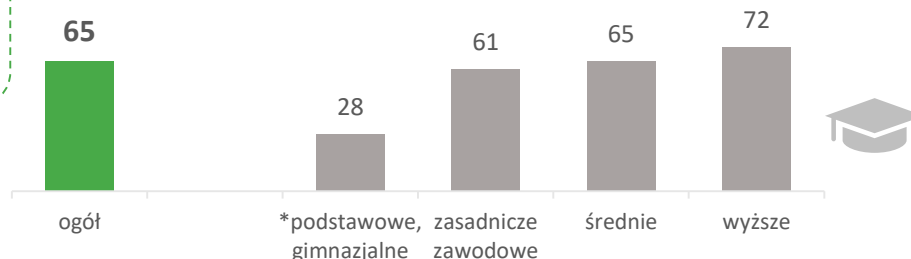
65% badanych

byłoby skłonnych zastąpić swój samochód na rzecz bardziej ekologicznego.

Odsetek odpowiedzi pozytywnych

- Zdecydowanie tak
- Raczej tak
- Raczej nie
- Zdecydowanie nie
- Nie mam samochodu
- Nie wiem, trudno powiedzieć

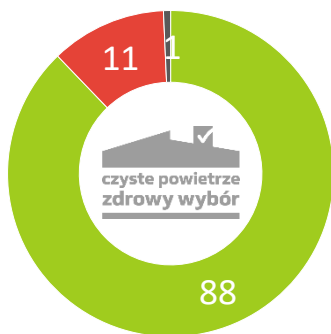
* mała liczebność - wyniki mają charakter jakościowy

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1005. Ze względu na wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne: n=20, zasadnicze zawodowe: n=106, średnie: n=346, wyższe: n=529. Ze względu na status zawodowy: pracujący: n=652, emeryci, renciści: n=291, uczniowie, studenci: n=21, niepracujący: n=68.

Dane w %

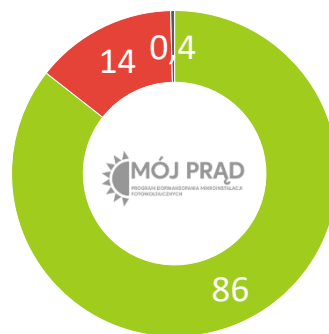
B2. Czy słyszał(a) Pan(i) o rządowym programie „Czyste powietrze”?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

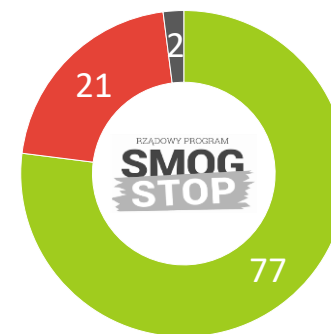
B3. Czy słyszał(a) Pan(i) o rządowym programie „Mój prąd”?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

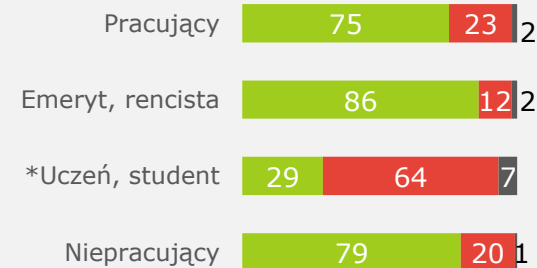
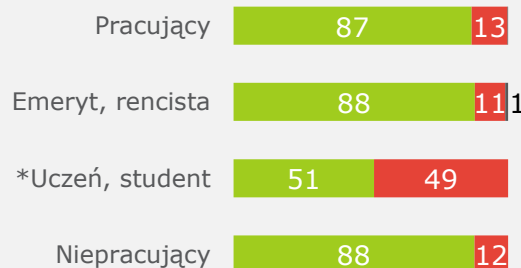
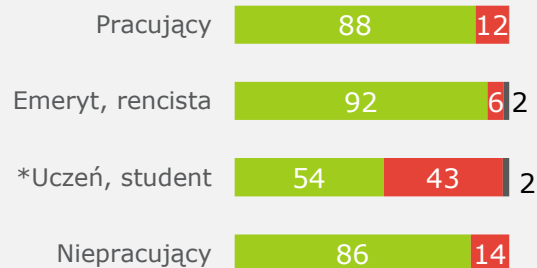

B4. Czy słyszał(a) Pan(i) o rządowym programie „Stop smog”?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

■ Tak ■ Nie ■ Nie wiem, trudno powiedzieć

SYTUACJA ZAWODOWA

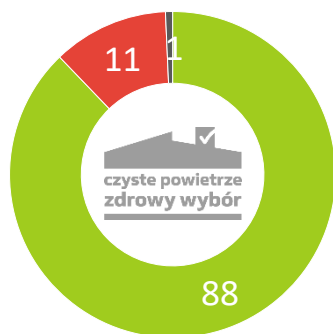
Odpowiadający: wszyscy badani, n=1005. Ze względu na status zawodowy: pracujący: n=652, emeryci, renciści: n=291, uczniowie, studenci: n=21, niepracujący: n=68.

* mała liczebność - wyniki mają charakter jakościowy

Dane w %

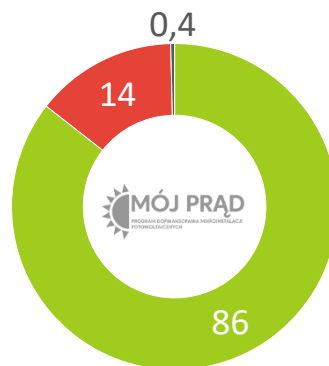
B2. Czy słyszał(a) Pan(i) o rządowym programie „Czyste powietrze”?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

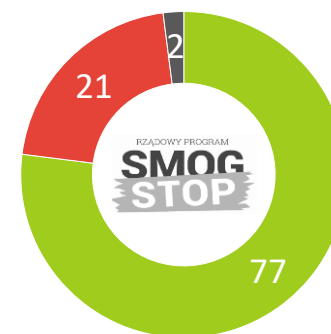
B3. Czy słyszał(a) Pan(i) o rządowym programie „Mój prąd”?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

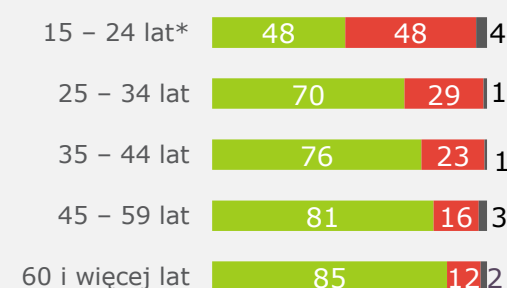
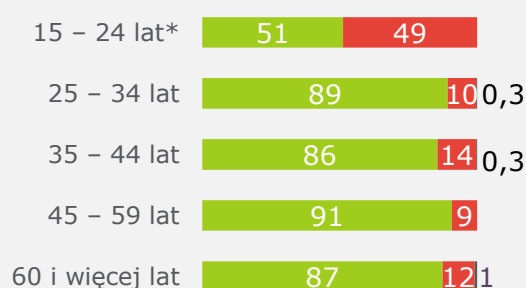
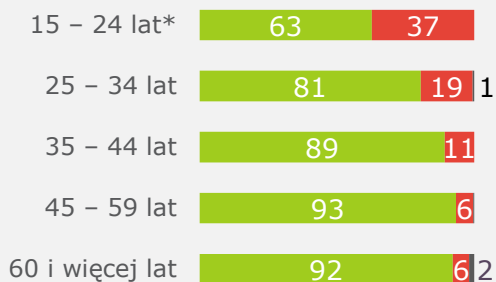

B4. Czy słyszał(a) Pan(i) o rządowym programie „Stop smog”?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

■ Tak ■ Nie ■ Nie wiem, trudno powiedzieć

WIEK

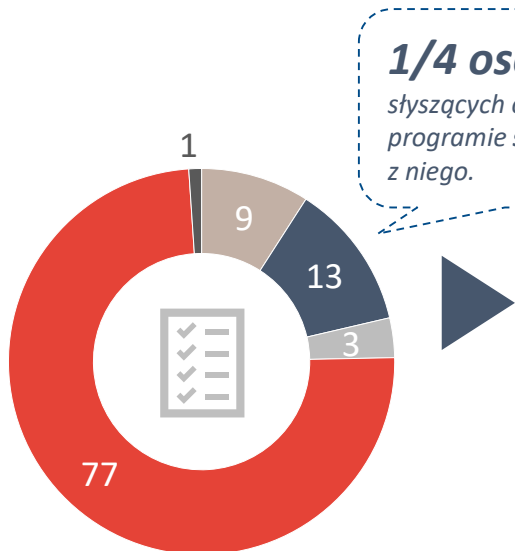
Odpowiadający: wszyscy badani, n=1005. Ze względu na wiek: 15-24 lata: n=21, 25-34 lata: n=143, 35-44 lata: n=234, 45-59 lat: n=274, 60 i więcej lat: n=322

* mała liczebność - wyniki mają charakter jakościowy

Dane w %

B5. Z którego sprzed chwilą wspomnianych programów Pan(i) skorzystał(a)?

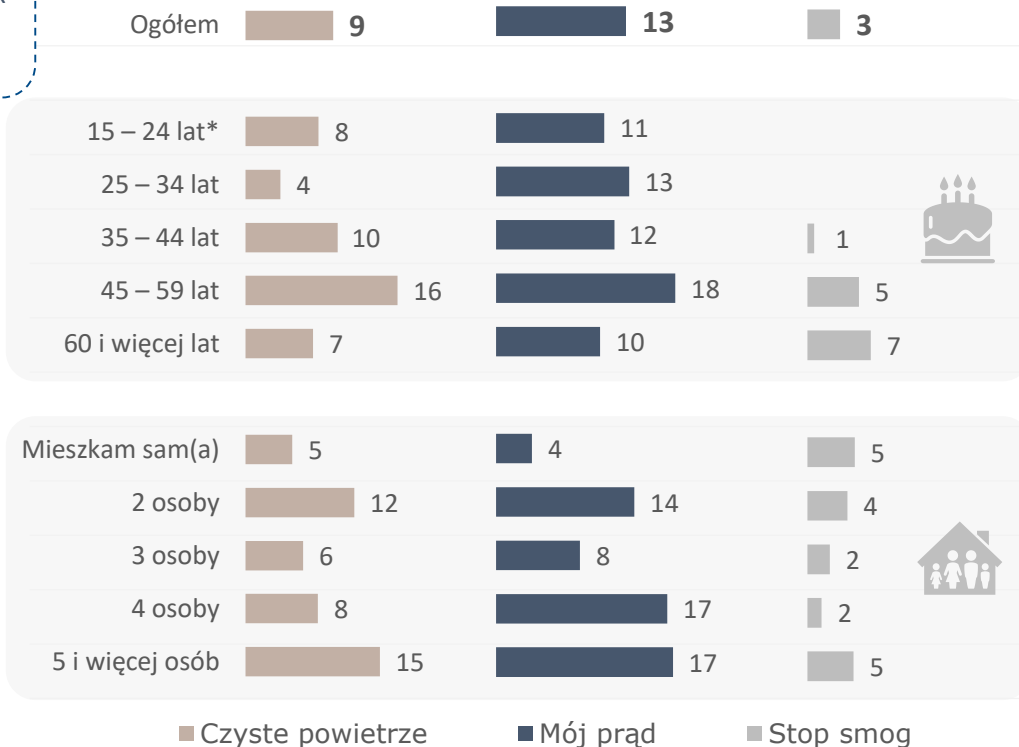
Pytanie wielokrotnego wyboru.

1/4 osób

słyszących o jakimkolwiek programie skorzystała z niego.

- Czyste powietrze
- Mój prąd
- Stop smog
- Żadnego z powyższych
- Nie wiem, trudno powiedzieć

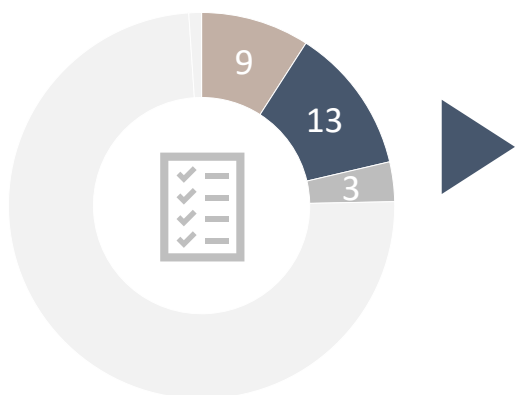
* mała liczebność - wyniki mają charakter jakościowy

Odpowiadający: badani, którzy słyszeli chociaż o jednym programie, n=967. Ze względu na wiek: 15-24 lata: n=27, 25-34 lata: n=138, 35-44 lata: n=221, 45-59 lat: n=266, 60 i więcej lat: n=315. Ze względu na wielkość gospodarstwa domowego: mieszkam sam(a): n=135, 2 os.: n=290, 3 os.: n=180, 4 os.: n=218, 5 i więcej osób: n=138. Dane w %

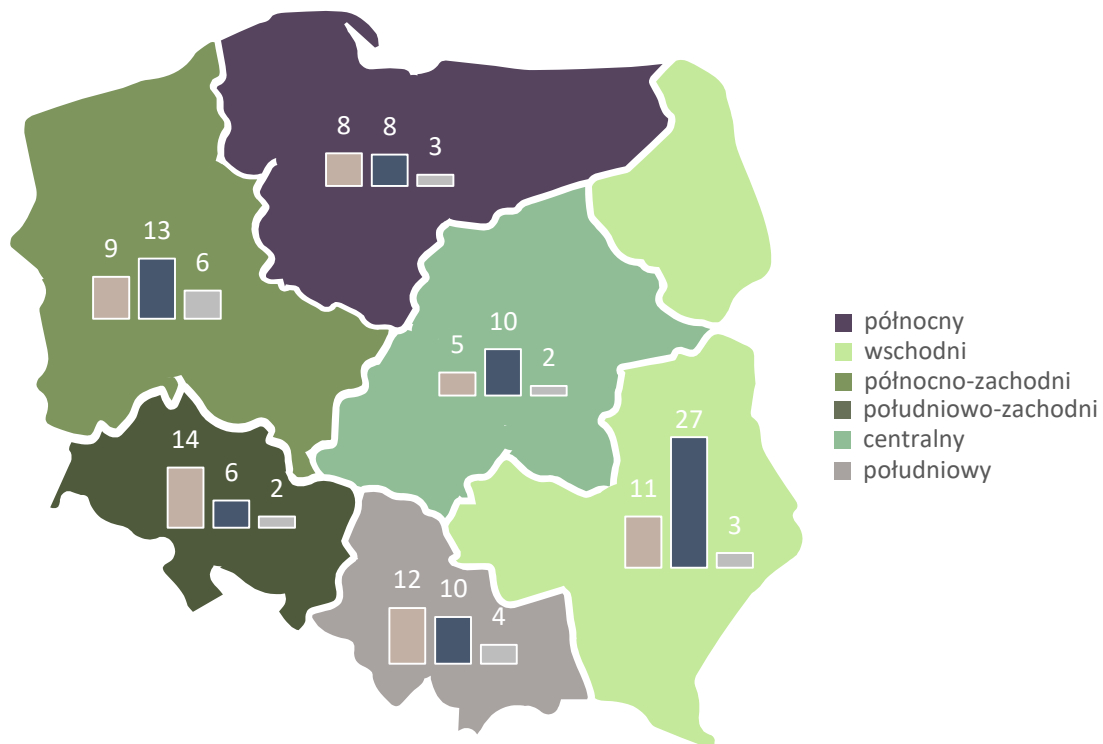

B5. Z którego sprzed chwilą wspomnianych programów Pan(i) skorzystał(a)?

Pytanie wielokrotnego wyboru.

- Czyste powietrze
- Mój prąd
- Stop smog

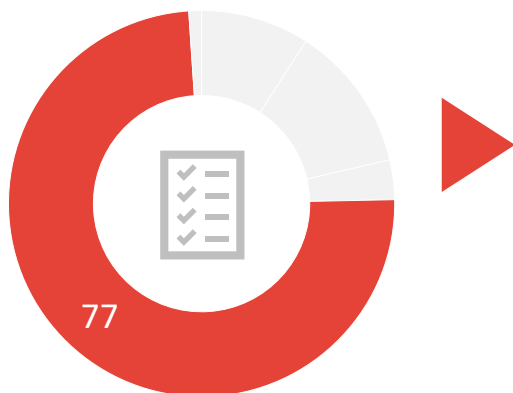
badani, którzy słyszeli chociaż o jednym programie, n=967. Ze względu na region: północny: n=166, wschodni: n=141, północno-zachodni: n=138, południowo-zachodni: n=109, centralny: n=244, południowy: n=169.

Dane w %

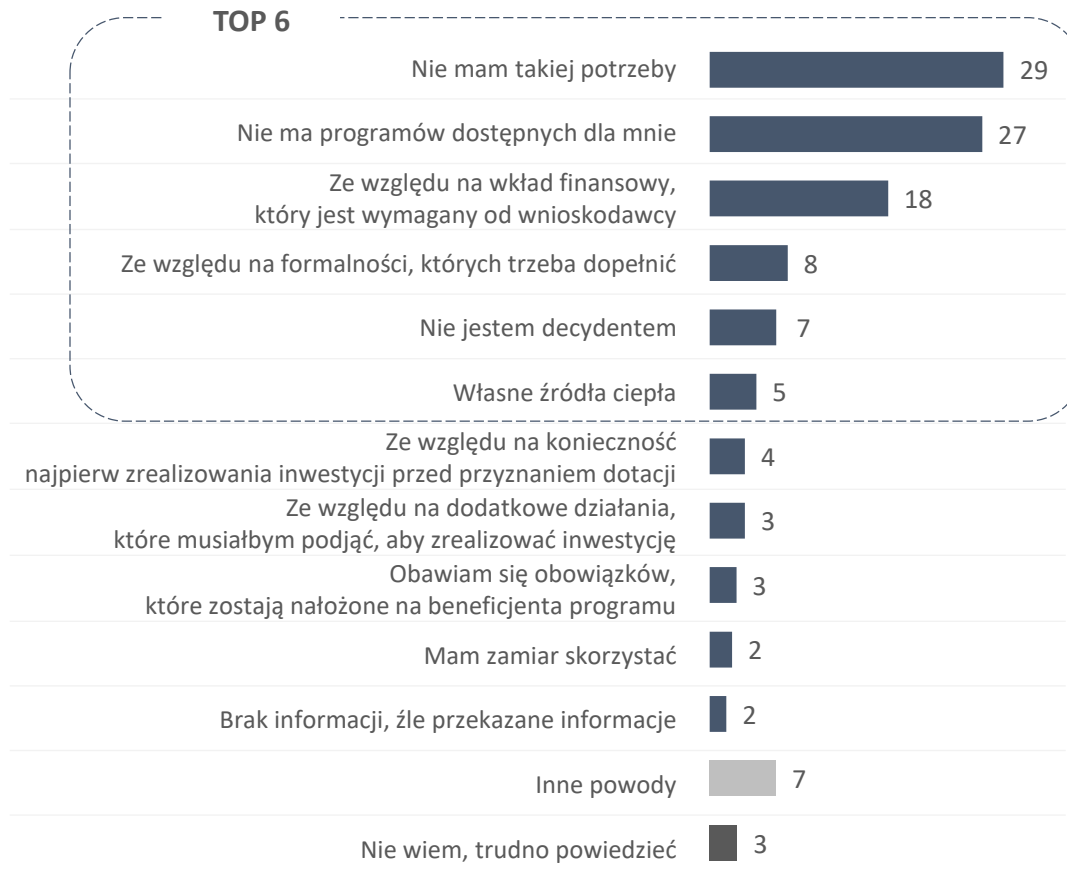

B6. Dlaczego nie skorzystał(a) Pan(i) z dotacji na wymianę źródła ciepła, termomodernizację lub instalację odnawialnego źródła energii?

Pytanie wielokrotnego wyboru.

■ Nie skorzystał(a) z żadnego programu

Odpowiadający: badani, którzy nie skorzystali z dotacji na którykolwiek program, n=768.

Dane w %

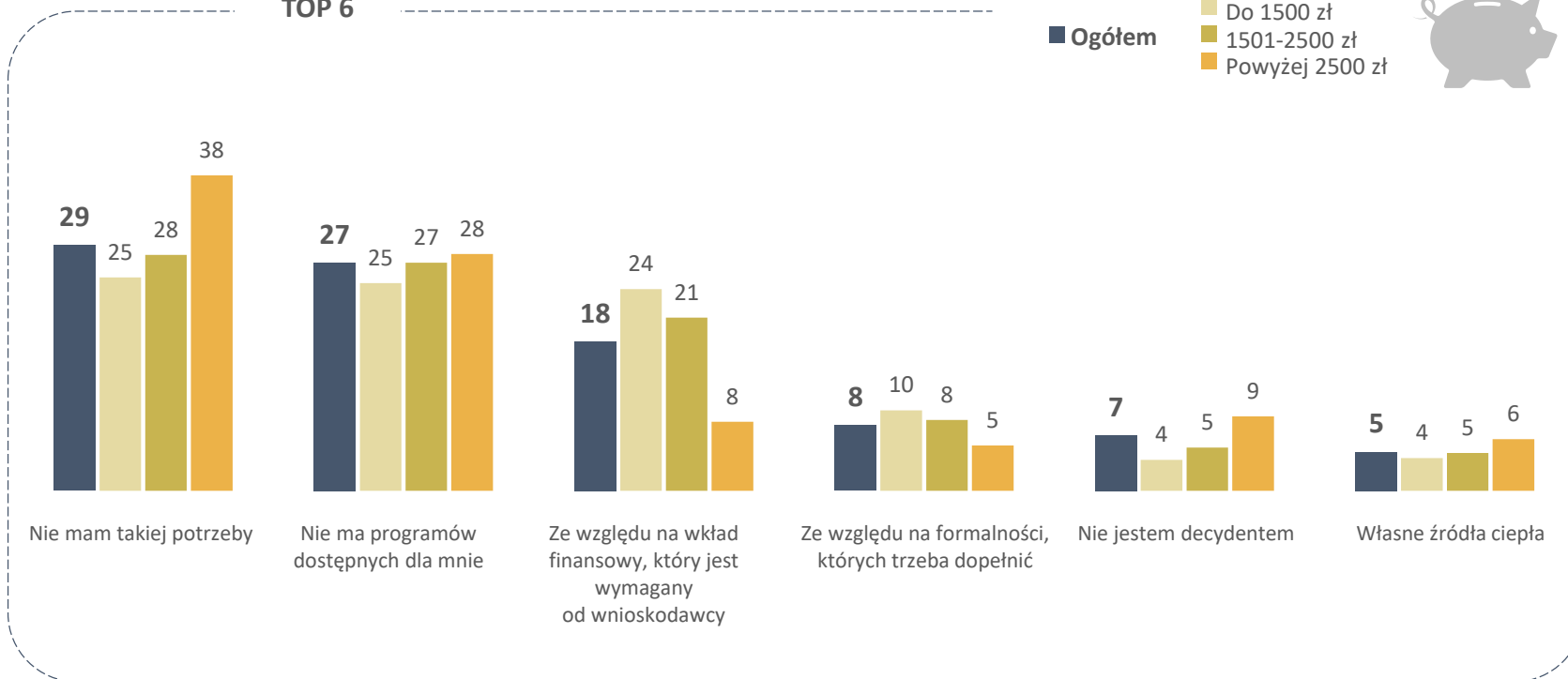

B6. Dlaczego nie skorzystał(a) Pan(i) z dotacji na wymianę źródła ciepła, termomodernizację lub instalację odnawialnego źródła energii?

Pytanie wielokrotnego wyboru.

TOP 6

■ **Ogółem**
 ■ Do 1500 zł
 ■ 1501-2500 zł
 ■ Powyżej 2500 zł

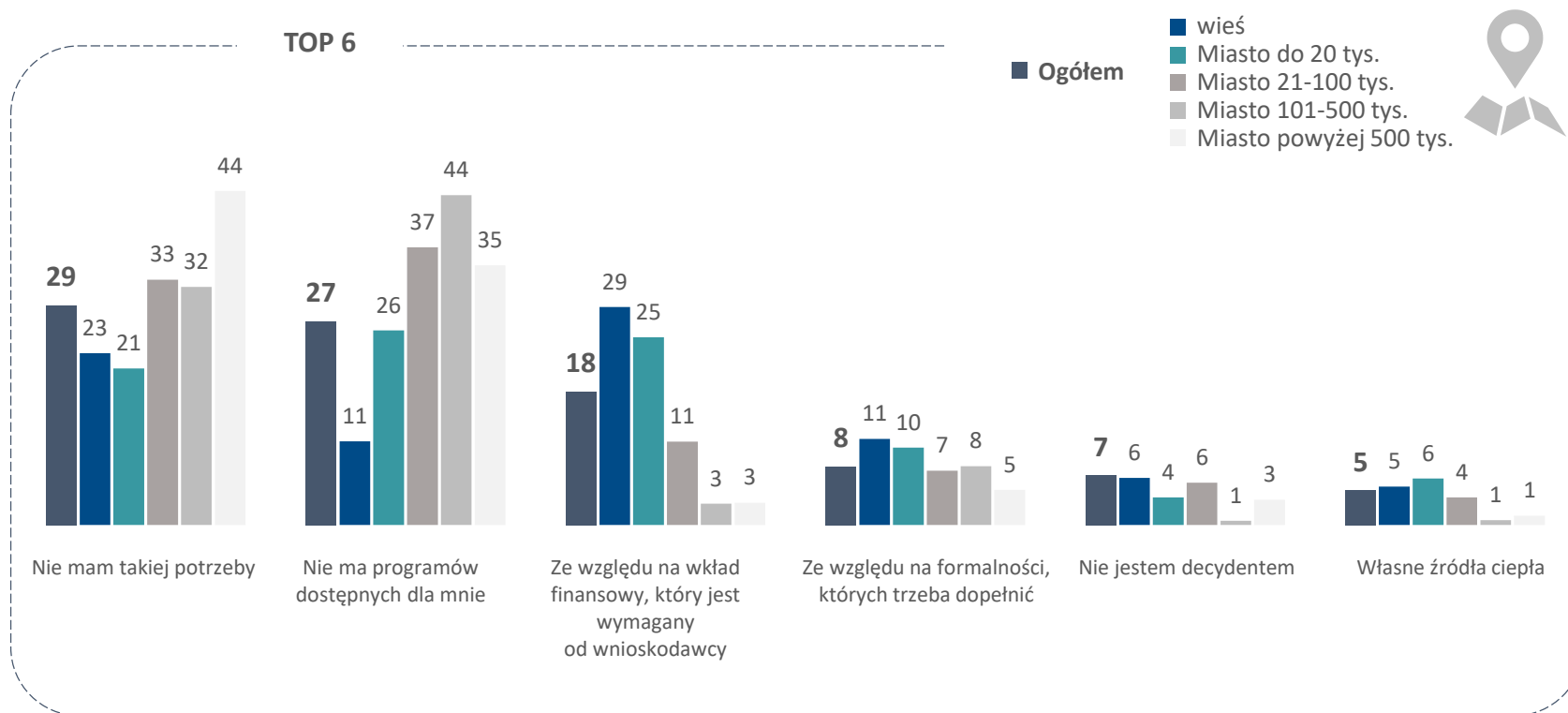
Odporiadający: badani, którzy nie skorzystali z dotacji na którykolwiek program, n=768. Ze względu na dochód: Do 1500 zł: n=146, 1501-2500 zł: n=263, Powyżej 2500 zł: n=306.

Dane w %

B6. Dlaczego nie skorzystał(a) Pan(i) z dotacji na wymianę źródła ciepła, termomodernizację lub instalację odnawialnego źródła energii?

Pytanie wielokrotnego wyboru.

Odpowiadający: badani, którzy nie skorzystali z dotacji na którykolwiek program, n=768. Ze względu na wielkość miejscowości: wieś: n=178, miasto do 20 tys.: n=94, miasto 21-100 tys.: n=182, miasto powyżej 501 tys.: n=132.

Dane w %

B7. Które sposoby rozwiązywania problemów związanych z zanieczyszczaniem powietrza byłyby według Pana(i) najbardziej skuteczne w Pana(i) okolicy?

Pytanie wielokrotnego wyboru.

TOP 5

35%

Zapewnienie dopłat do ekologicznego źródła ogrzewania domu po wymianie pieca

22%

Wymiana dotychczasowego ogrzewania na bardziej ekologiczne źródła, pomoc przy wymianie

20%

Dofinansowanie energii odnawialnych

18%

Ograniczanie ruchu samochodów w zanieczyszczonych miastach

14%

Egzekwowanie istniejących przepisów zapewniania odpowiedniej jakości powietrza

11%

Stosowanie restrykcyjnych kontroli

10%

Zwiększenie powierzchni zieleni

9%

Wprowadzenie nowych – bardziej restrykcyjnych przepisów dotyczących jakości powietrza

8%

Zmiana pojazdów na bardziej ekologiczne (np. przesiadka na rower, wymiana starych samochodów)

7%

Zapewnienie powszechnego dostępu do informacji o konsekwencjach zanieczyszczenia powietrza

3%

Termomodernizacja – ocieplenie budynków

2%

Zachęty do poruszania się komunikacją publiczną i więcej połączeń

2%

Wprowadzenie bezpłatnej komunikacji miejskiej

2%

Zmniejszenie opłat za bilety w komunikacji miejskiej

1%

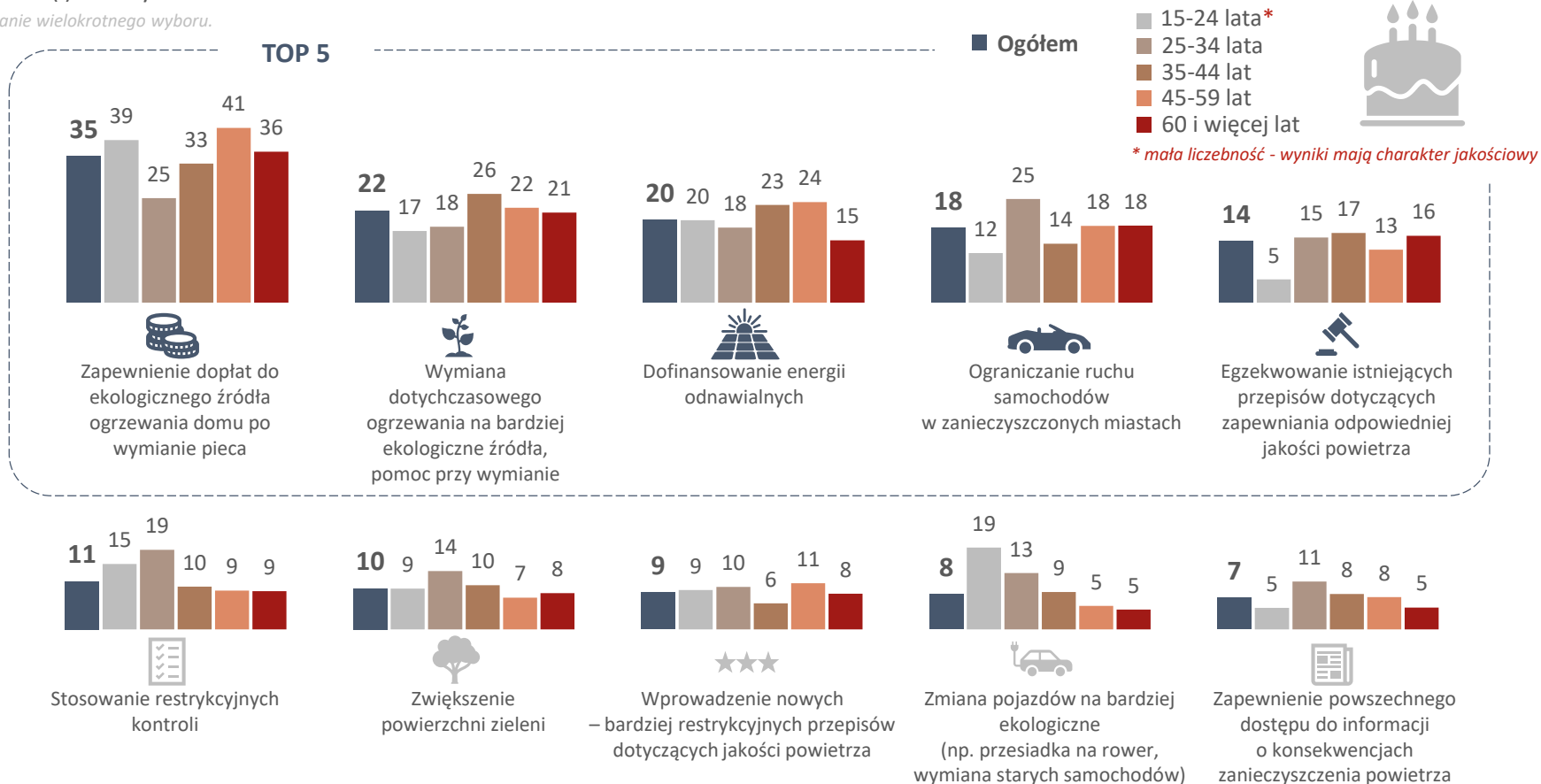
Zwiększenie udziału chodników antysmogowych

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1005.

Dane w %

B7. Które sposoby rozwiązywania problemów związanych z zanieczyszczaniem powietrza byłyby według Pana(i) najbardziej skuteczne w Pana(i) okolicy?

Pytanie wielokrotnego wyboru.

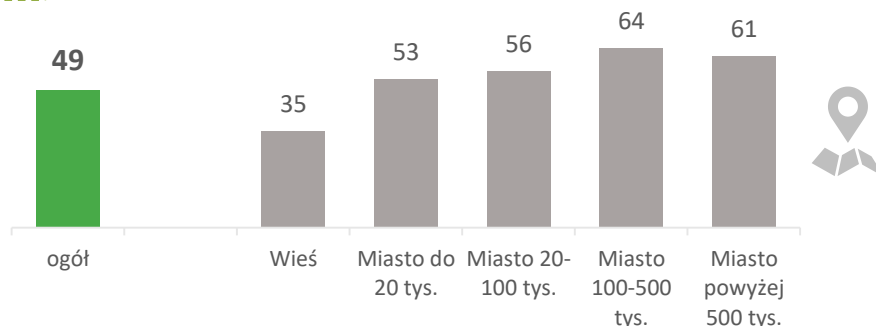
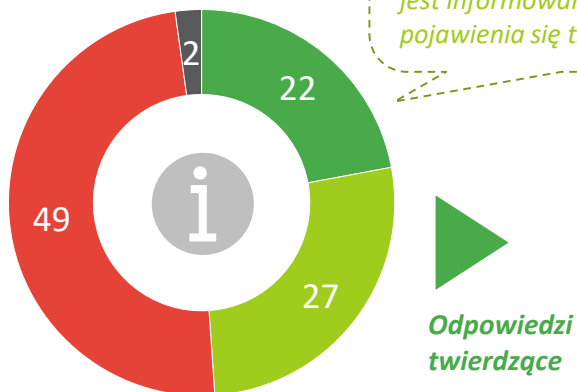
Odpowiadający: wszyscy badani, n=1005. Ze względu na wiek: 15-24 lata: n=21, 25-34 lata: n=143, 35-44 lata: n=234, 45-59 lat: n=274, 60 i więcej lat: n=322

Dane w %

B8. Czy jest Pan(i) informowany(a) o ryzyku wystąpienia przekroczeń poziomów alarmowych niektórych zanieczyszczeń powietrza? Tzw. ryzyko pojawienia się „smogu”?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

Niemalże połowa mieszkańców Polski jest informowana o ryzyku pojawienia się tzw. „smogu”.

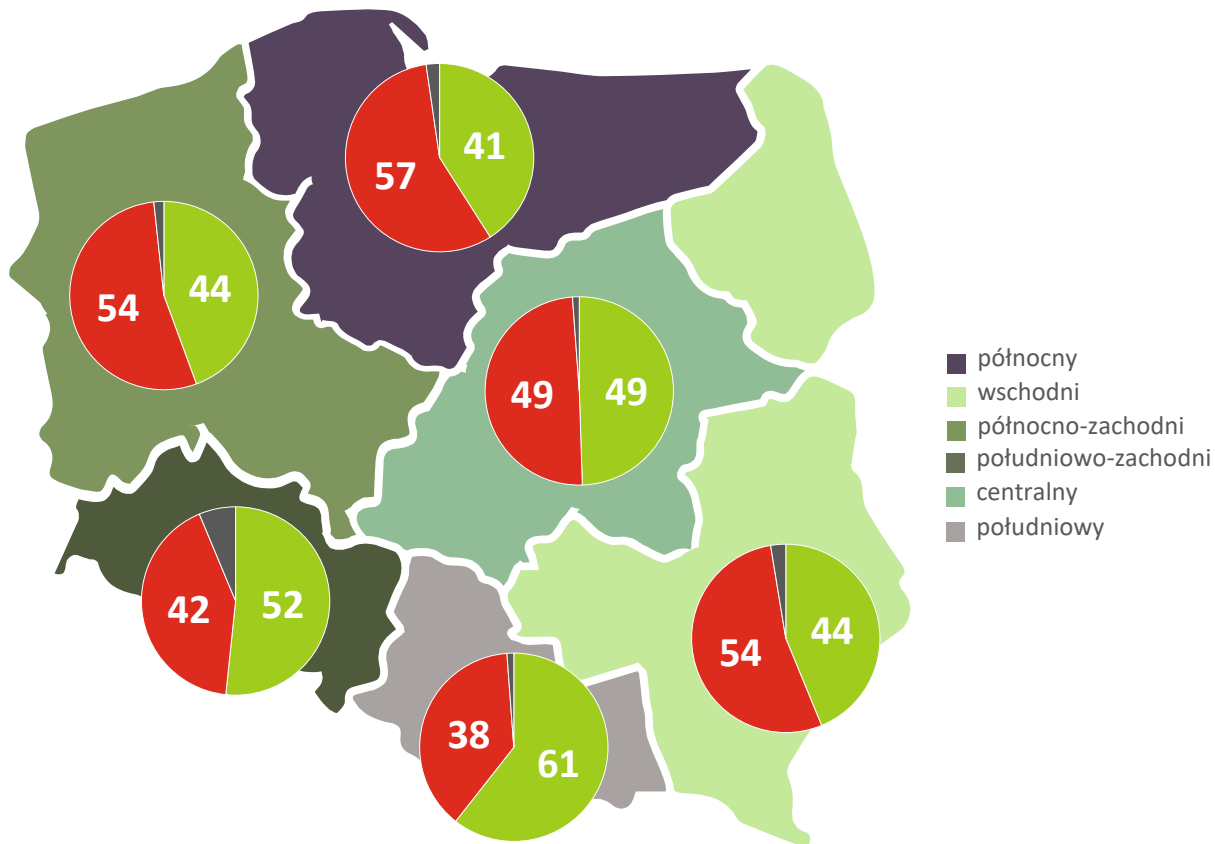
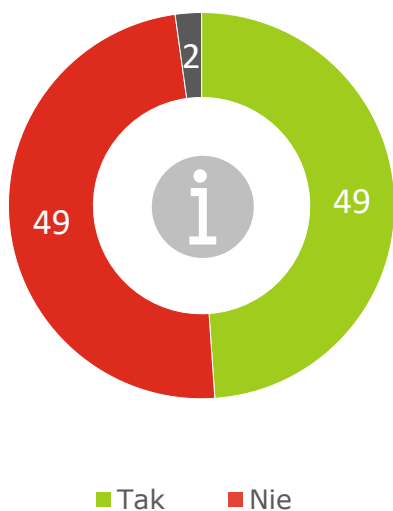
- Tak, za pośrednictwem sms
- Tak, za pośrednictwem komunikatów na stronie internetowej urzędu gminy/miasta oraz tv regionalnej
- Nie, nigdy nie dostałam/nie dostałem takiego komunikatu/ostrzeżenia
- Nie wiem, trudno powiedzieć

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1005. Ze względu na wielkość miejscowości: wieś: n=283, miasto do 20 tys.: n=130, miasto 21-100 tys.: n=221, miasto 101-500 tys.: n=163, miasto powyżej 501 tys.: n=208.

Dane w %

B8. Czy jest Pan(i) informowany(a) o ryzyku wystąpienia przekroczeń poziomów alarmowych niektórych zanieczyszczeń powietrza? Tzw. ryzyko pojawienia się „smogu”?

Pytanie jednokrotnego wyboru.

Odpowiadający: wszyscy badani, n=1005. Ze względu na region: północny: n=175, wschodni: n=146, północno-zachodni: n=141, południowo-zachodni: n=111, centralny: n=256, południowy: n=176.

Dane w %

- Jak wynika z przeprowadzonych analiz **65% mieszkańców Polski jest skłonnych zastąpić własny samochód na rzecz bardziej ekologicznego (elektrycznego)**. Bardziej skłonne wymienić swój dotychczasowy samochód są osoby z wyższym wykształceniem (72% wskazań pozytywnych). Ze względu na sytuację zawodową zarówno osoby niepracujące, jak i pracujące chętniej by to zrobiły (73 i 71%) w przeciwieństwie do pozostałych grup z tego segmentu.
- Badani, którzy słyszeli o rządowym programie „**Czyste powietrze**” (88%) najczęściej są emerytami lub rencistami (92%). Pod względem wieku, program najczęściej kojarzą osoby z przedziału wiekowego 45-59 lat (93%), a najrzadziej 15-24 lata (63%). O dotacji z programu „**Mój prąd**” słyszało 86% badanych. Najczęściej na znajomość programu wskazywali emeryci, renciści oraz niepracujący (po 88%). Analizując wyniki ze względu na wiek respondentów, badani od 45 do 59 lat częściej wskazywali na jego znajomość niż pozostałe grupy. Program „**Stop smog**” zna ponad trzy czwarte z ogółu badanych (78%). Najczęściej znajomość deklarowali emeryci i renciści (86%). W przypadku tego programu znajomość rośnie wraz wiekiem respondentów – najmniejszy poziom znajomości odnotowano wśród osób z przedziału 15-24 lata (48%), a największy wśród 60 lat i więcej (85%).

- Najwięcej spośród osób, które kojarzą którykolwiek program deklaruje, że miało okazję **skorzystać z programu rządowego „Mój prąd”** (13%). Następnie respondenci korzystali z **„Czyste powietrze”** (9%) oraz **„Stop smog”** (3%). Ponad 75% nie skorzystało z żadnego programu. Analiza wyników w podziale na cechy społeczno-demograficzne wykazała, że:
  - z programu „Mój prąd” częściej korzystają osoby w wieku 45-59 lat (18% vs 13%) oraz z 4-osobowych gospodarstw domowych lub większych (17%). Z programu „Czyste powietrze” częściej korzystały osoby z przedziału wiekowego 45-59 lat (16% vs 9%) oraz z największych gospodarstw domowych (15%). Natomiast z programu rządowego „Stop smog” najczęściej korzystają osoby z najstarszej grupy wiekowej 60 lat i więcej (7% vs 3%), mieszkające samotnie lub w 5-osobowych gospodarstwach domowych (5% vs 3%).
  - ze względu na region z którego pochodzą badani najczęściej korzystano z programu „Mój prąd” w regionie wschodnim (27%), z „Czystego powietrza” w południowo-zachodnim (14%), a z programu „Stop smog” w północno-zachodnim (6%).
- Spośród osób, które nie skorzystały z dotacji na wymianę źródła ciepła, termomodernizację czy instalację odnawialnego źródła energii najczęstszymi powodami było: **brak takiej potrzeby** (29%), **brak dostępności programu** (27%), **wkład finansowy** (18%), **formalności** (8%), **brak możliwości decydowania** (7%) i **posiadanie własnych źródeł ciepła** (5%).

- Analiza sześciu najczęstszych wskazań (powodów dlaczego badani nie skorzystali z dotacji z rządowych programów) pod względem cech społeczno-demograficznych wykazała, iż:
  - osoby z **wyższymi średnimi dochodami** na 1 członka rodziny częściej wskazują na cztery z sześciu głównych powodów, tj.: brak takiej potrzeby, brak dostępności programów dla nich, brak decyzyjności oraz posiadanie własnych źródeł ciepła. Natomiast wkład finansowy oraz formalności związane z procesem skorzystania z dotacji zniechęcają częściej osoby z **niższymi średnimi dochodami** (do 1500 zł oraz 1501-2500 zł).
  - badani z **miast powyżej 501 tys. mieszkańców** najczęściej wskazują na brak potrzeby korzystania z dotacji.

Na brak dostępności programów najczęściej wskazywały osoby z **miast od 101 do 500 tys. mieszkańców**. Wkład finansowy oraz formalności zniechęcały najbardziej osoby ze **wsi**. Brak decyzyjności wskazywały częściej osoby **ze wsi oraz od 21 do 100 tys. mieszkańców**. Własne źródła ciepła najczęściej wskazywali osoby z miejscowości **do 20 tys. mieszkańców**.

- **Zapewnienie dopłat do ekologicznego źródła ogrzewania domu po wymianie pieca (35%), wymiana dotychczasowego ogrzewania (22%), dofinansowanie energii odnawialnej (20%), ograniczenie ruchu samochodów (18%)**
oraz **egzekwowanie dotychczasowych przepisów zapewniania odpowiedniej jakości powietrza (14%)** to zdaniem badanych pięć najbardziej skutecznych sposobów na rozwiązywanie problemów związanych z zanieczyszczeniem powietrza w ich okolicy. Najmłodszy respondenci najrzadziej zwracają uwagę na egzekwowanie przepisów (5% vs 14%), natomiast najstarsi najrzadziej wierzą w skuteczność dofinansowania odnawialnych źródeł energii (15% vs 20%).
- **Prawie połowa mieszkańców Polski jest informowana o ryzyku wystąpienia tzw. „smogu” (49%).** Takie komunikaty za pośrednictwem smsów dostaje 22% badanych, a 27% jest informowana przez strony internetowe gminy, miasta i regionalne TV. Najwięcej badanych pochodzących z miast liczących 100 tys. mieszkańców i więcej zadeklarowało odbieranie takich komunikatów (64%: 100-500 tys., 61%: 501 tys. i więcej). Najczęściej informowani są mieszkańcy zamieszkujący południowy region Polski (61%), a najrzadziej północy (41%).

Dziękujemy za uwagę

Autorki raportu:
Katarzyna Kępką
Julia Ziomek

Opracowane dla Ministerstwa Klimatu
i Środowiska przez PBS Sp. z o.o. i BR
Spółka z o.o.

81-812 Sopot
ul. Junaków 2
Tel.: (48-58) 550 60 70
Fax: (48-58) 550 66 70
kontakt@pbs.pl
kontakt@bestresponse.pl
www.pbs.pl

